

Grunnlovsforslag 18

(2011–2012)

Grunnlovsforslag fra Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal

Dokument 12:18 (2011–2012)

Grunnlovsforslag fra Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal om endringer av Grunnloven § 57 (Valgordningen)

Til Stortinget

Bakgrunn

Demokrati betyr folkestyre, og ordet kommer av de greske ordene *demos* (folk) og *kratos* (makt). Den opprinnelige form for demokrati var direkte demokrati, hvor beslutningene ble tatt direkte av folket. Denne form for demokrati gjenkjennes i dag i form av bindende folkeavstemninger. Problemet med folkeavstemninger er at de er svært ressurskrevende å avholde hvis de skulle omfatte alle saker. For å løse dette problemet er representativt demokrati i dag det mest utbredte. I et representativt demokrati velger borgerne et mindre antall folk til å representere seg. Disse representantene tar så beslutninger på borgerne vegne. Dette er ordningen i Norge og de fleste andre demokratisk styrte land.

Opprinnelig varierte antall representanter etter folketallet. Både 17. mai-grunnloven og novembergrunnloven bestemte at det samlede antall representanter ikke skulle være mindre enn 75 og større enn 100. Kjøpsteder og landdistriktene valgte hver for seg.

Flere av bestemmelsene om valgordningen som tidligere var grunnlovsbestemt er nå flyttet til valgloven. De gjenværende bestemmelsene som er grunnlovsfestet finnes i Grunnloven kapittel C. Dette gjelder bestemmelser om valgdistrikter og at det samlede antall representanter skal være 169 hvorav 150 velges som distriktsrepresentanter og 19 som utjevningsmandater.

Etter dagens ordning fordeles antall representanter til Stortinget etter folketall og landareal. Dette fører til en skjev fordeling av antall representanter i forhold til velgerne og medfører at noen velgere teller over dobbelt så mye som andre.

Den skjeve fordelingen skyldes at 150 av Stortingets 169 mandater fordeles etter folketall og areal, der hver innbygger teller 1 poeng og hver kvadratkilometer i fylket teller 1,8 poeng. Fordelingen av mandater som skal velges fra hvert distrikt blir beregnet hvert åttende år av departementet jf. valgloven § 11-3 (1).

I tillegg til de 150 distriktsmandatene har hvert fylke et utjevningsmandat som gir en mer rettferdig fordeling mellom partiene på landsbasis, men som i praksis gir en enda skjevere fordeling mellom fylkene.

En annen begrensning som påvirker valgresultatet er sperregrensen på 4 pst. For å kunne få utjevningsmandater må det enkelte parti ha minst 4 pst. oppslutning på landsbasis, jf. Grunnloven § 59, 5. ledd.

I tillegg til sperregrensen og den skjeve fordelingen mellom fylkene finnes det andre faktorer som gjør at et flertall i befolkningen ikke nødvendigvis medfører et flertall på Stortinget. Dette gjelder blant annet styringstillegget som favoriserer store partier, og at utjevningsmandatene ikke fullt ut kompensere for dette.

Det kompliserte systemet for mandatfordeling og kandidatføring er beskrevet i kapittel 11 i valgloven. Valgloven har bestemmelser om at kongen skal oppnevne et riksvalgstyre som skal foreta fordelingen av distriktsmandatene mellom valglistene og fordelingen av utjevningsmandatene på partiene og valgdistriktene.

Ser vi historisk på valgordningen har dette gitt mange tilfeldige utslag. I 1965 fikk Stortinget borgerlig flertall for første gang siden krigen, og Per Borten ble statsminister til tross for at venstresiden fikk 50,7 pst. av stemmene. Det samme gjentok seg i 1969. I 1973 fikk sosialistene stortingsflertallet tilbake, men da var det de borgerlige som fikk 52,5 pst. av stemmene. Det samme skjedde i 1977 da det ble sosialistisk flertall på tinget etter at de borgerlige hadde fått 52,2 pst. av stemmene.

Ved stortingsvalgene 1981 og i 1989 var det klart borgerlig flertall blant velgerne, og slik ble det også i Stortinget.

Ved stortingsvalget i 1985 var det annerledes, og Willoch kunne fortsette med borgerlig flertall i Stortinget til tross for at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rød Valgallianse og Venstre fikk flest stemmer. Venstre gikk til på valg på å samarbeide i regjering med Arbeiderpartiet. Venstresiden fikk 50,0 pst., mens Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet fikk 49,0 pst. Nok et valg der taperne fikk flertall i Stortinget, og nok en regjering i strid med velgernes ønske.

Ved stortingsvalget i 1993 ble det en riktig fordeling mellom borgerlige og sosialistiske parter, men fordelingen mellom partiene ble ikke like rettferdig. Høyre fikk 20,4 pst. og Senterpartiet fikk 20,1 pst., men Senterpartiet fikk allikevel 4 mandater mer enn Høyre. Bedre var det ikke i 1997. Høyre fikk 15,6 pst. og Kristelig Folkeparti 14,8 pst. – likevel fikk Kristelig Folkeparti 25 representanter og Høyre bare 23.

Ved stortingsvalgene i 2001, 2005 og 2009 var det borgerlig flertall blant velgerne, men allikevel fikk de rød-grønne flertall på Stortinget i både 2005 og 2009.

Tabell 1a nedenfor viser at det er en klar skjevdeling når man ser antall stortingsrepresentanter fra hvert fylke opp imot hvor mange som møtte opp for å stemme i hvert enkelt fylke ved stortingsvalget i 2009.

Situasjonen blir ikke bedre om en ser på antall stemmeberettigede i hvert fylke, det vil si voksne personer med norsk statsborgerskap, opp mot antall stortingsrepresentanter fra hvert fylke.

Tabell 1a: Stemmer per stortingsrepresentant ved stortingsvalget 2009

	Antall fremmøtte valget '09	Antall stortings- representanter per fylke	Avgitte stemmer per representant	Hvor mye hver stemme teller vs. snittet
Oslo	324 256	17	19 074	83,65 pst.
Akershus	302 021	16	18 876	84,52 pst.
Vestfold	131 788	7	18 827	84,75 pst.
Hordaland	269 613	15	17 974	88,77 pst.
Rogaland	227 992	13	17 538	90,97 pst.
Østfold	149 924	9	16 658	95,78 pst.
Sør-Trøndelag	163 345	10	16 335	97,68 pst.
Buskerud	142 864	9	15 874	100,51 pst.
Telemark	94 765	6	15 794	101,02 pst.
Møre og Romsdal	139 350	9	15 483	103,05 pst.
Vest-Agder	92 632	6	15 439	103,34 pst.
Oppland	104 848	7	14 978	106,52 pst.
Aust-Agder	59 871	4	14 968	106,59 pst.
Hedmark	108 679	8	13 585	117,45 pst.
Nordland	130 571	10	13 057	122,19 pst.
Nord-Trøndelag	72 835	6	12 139	131,43 pst.
Troms	84 666	7	12 095	131,91 pst.
Sogn og Fjordane	58 951	5	11 790	135,32 pst.
Finnmark	37 395	5	7 479	213,33 pst.
	2 696 366	169	15 955	100,00 pst.

Tabellen nedenfor viser at skjevdelingen med hensyn til antall stemmeberettigede er nesten like stor som skjevdelingen med hensyn til antall fremmøtte:

Tabell 1b: Stemmeberettigede per stortingsrepresentant

	Antall stemmeberettigede	Antall stortingsrepresentanter per fylke	Stemmeberettigede per repr	Hvor mye hver stemme teller
Vestfold	171 423	7	24 489	85,3 pst.
Oslo	416 168	17	24 480	85,3 pst.
Akershus	375 622	16	23 476	89,0 pst.
Hordaland	344 321	15	22 955	91,0 pst.
Rogaland	296 220	13	22 786	91,7 pst.
Østfold	201 989	9	22 443	93,1 pst.
Sør-Trøndelag	213 863	10	21 386	97,7 pst.
Telemark	126 972	6	21 162	98,7 pst.
Buskerud	188 044	9	20 894	100,0 pst.
Møre og Romsdal	184 975	9	20 553	101,7 pst.
Vest-Agder	121 754	6	20 292	103,0 pst.
Oppland	141 243	7	20 178	103,5 pst.
Aust-Agder	79 489	4	19 872	105,1 pst.
Hedmark	146 649	8	18 331	114,0 pst.
Nordland	177 796	10	17 780	117,5 pst.
Troms	115 670	7	16 524	126,4 pst.
Nord-Trøndelag	97 830	6	16 305	128,1 pst.
Sogn og Fjordane	78 071	5	15 614	133,8 pst.
Finnmark	52 686	5	10 537	198,3 pst.
	3 530 785	169	20 892	100,0 pst.

Til valget 2013 vil innbyggertallet justeres innenfor dagens system, og dette gir følgende utslag:

Antall representanter pr. fylke 2013–2021				
Fylke	Innbyggere 1/2-2012	Repr. nå	Repr. 2013	+/-
Østfold	278 352	9	9	0
Akershus	556 254	16	17	1
Oslo	613 285	17	19	2
Hedmark	192 791	8	7	-1
Oppland	187 147	7	7	0
Buskerud	265 164	9	9	0
Vestfold	236 424	7	7	0
Telemark	170 023	6	6	0
A Agder	111 495	4	4	0
V Agder	174 324	6	6	0

Antall representanter pr. fylke 2013–2021				
Fylke	Innbyggere 1/2-2012	Repr. nå	Repr. 2013	+/-
Rogaland	443 115	13	14	1
Hordaland	490 570	15	16	1
Sogn og F	108 201	5	4	-1
Møre og R	256 628	9	9	0
S Trøndelag	297 950	10	10	0
N Trøndelag	133 390	6	5	-1
Nordland	238 320	10	9	-1
Troms	158 650	7	6	-1
Finnmark	73 787	5	5	0
SUM	4 985 870	169	169	-

Skjevfordelingen mellom fylkene ble tatt opp i NOU 2001:3 «Velgere, valgordning, valgte» der et mindretall bestående av Ingrid I. Willoch og Inger-Marie Ytterhorn gikk inn for et system med flatere fordeling av mandatene:

«Utvalgets medlemmer Ingrid I. Willoch og Inger-Marie Ytterhorn viser til at valgene bør gi alle velgere lik innflytelse uavhengig av bosted. Antall representanter fra hvert valgdistrikt burde derfor ideelt beregnes ut fra antall stemmeberettigede alene. En faktor som legger stor vekt på areal vil for eksempel kunne føre til at Finnmark fikk representanter uten å ha innbyggere, og at det å tilhøre et arealmessig stort fylke gir mer makt til hver velger enn tilhørighet til mindre fylker. Disse medlemmer ser at det samtlende resultat, med betydelig bedre proporsjonalitet, med mer likeverdighet for hver enkelt avgitt stemme og innføring av personvalg ved stortingsvalg, vil gi et bedre og mer rettferdig valgssystem enn i dag. Disse medlemmer vil derfor, ut fra ønsket om å finne frem til et samtlende forslag, akseptere at areal legges inn som en del av beregningsgrunnlaget. Disse medlemmer viser også til at tallet 1,8 som arealfaktor har bakgrunn i reformen i 1953. Kommunikasjon, inkludert telefoni, telefaks og e-post, har siden blitt forbedret og forenklet og gjort problemene med kontakt med de sentrale deler av landet ukomplisert og eventuelle ulemper ved store avstander er betydelig redusert. En arealfaktor på 1,6 ville derfor gi en bedre sammenheng mellom innbyggertall og antall mandater.»

Etter forslagsstillerens syn bør antall representanter i sterkere grad knyttes opp mot antall stemmeberettigede. Dette kan gjøres ved å redusere faktoren som landarealet utgjør. Da det kun er norske statsborgere som er stemmeberettigede, bør også norske statsborgere inngå i grunnlaget for fordelingen av antall representanter. I dag skjer fordelingen etter landareal og antall innbyggere, uavhengig av om disse er stemmeberettigede eller ikke ved stortingsvalget.

Nedenfor er det satt opp en rekke alternativer til utforming av § 57 femte ledd med forskjellige faktorer for landarealet i beregningen av representasjonen fra det enkelte valgdistrikt, og med alternativer der «innbyggere» er erstattet med «statsborgere». Samtlige alternativer er satt opp i to språkversjoner, henholdsvis i originalspråk og på bokmål og nynorsk, slik at alternativene kan behandles og eventuelt vedtas selv om Grunnloven skulle bli vedtatt i nye språkformer i neste periode.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Forslag I (reduisert faktor for landareal)

§ 57 femte ledd skal lyde:

Alternativ 1 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepresentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1,6 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 1 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall innbyggere samt areal, og hele rikets antall innbyggere samt areal. I denne beregning gir hver innbygger 1 poeng og hver

kvadratkilometer 1,6 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom innbyggjartalet og flatevidda i distriktet på den eine sida og innbyggjartalet og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar innbyggjar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 1,6 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 2 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1,2 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 2 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentantar som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall innbyggere samt areal, og hele rikets antall innbyggere samt areal. I denne beregning gir hver innbygger 1 poeng og hver kvadratkilometer 1,2 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom innbyggjartalet og flatevidda i distriktet på den eine sida og innbyggjartalet og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar innbyggjar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 1,2 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 3 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 0,6 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 3 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentantar som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall innbyggere samt

areal, og hele rikets antall innbyggere samt areal. I denne beregning gir hver innbygger 1 poeng og hver kvadratkilometer 0,6 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom innbyggjartalet og flatevidda i distriktet på den eine sida og innbyggjartalet og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar innbyggjar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 0,6 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 4 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 0,3 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 4 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentantar som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall innbyggere samt areal, og hele rikets antall innbyggere samt areal. I denne beregning gir hver innbygger 1 poeng og hver kvadratkilometer 0,3 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom innbyggjartalet og flatevidda i distriktet på den eine sida og innbyggjartalet og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar innbyggjar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 0,3 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 5 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere og det hele Riges Antal Indvaanere. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 5 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentantar som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av for-

holdet mellom distriktets antall innbyggere og hele rikets antall innbyggere. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom innbyggjartalet i distriktet på den eine sida og innbyggjartalet i heile riket på den andre sida. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Forslag II (bare statsborgere teller med i folketallsberegningen, eventuelt kombinert med redusert landarealfaktor)

§ 57 femte ledd skal lyde:

Alternativ 6 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal norske Borgere samt Areal, og det hele Riges Antal norske Borgere samt Areal, naar hver Borger giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1,8 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 6 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentantar som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall norske borgere samt areal, og hele rikets antall norske borgere samt areal. I denne beregning gir hver borger 1 poeng og hver kvadratkilometer 1,8 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar og flatevidda i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar borgar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 1,8 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 7 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal norske Borgere samt Areal, og det hele Riges Antal norske Borgere samt Areal, naar hver Borger giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver

1,4 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 7 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall norske borgere samt areal, og hele rikets antall norske borgere samt areal. I denne beregning gir hver borger 1 poeng og hver kvadratkilometer 1,4 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar og flatevidda i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar borgar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 1,4 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 8 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal norske Borgere samt Areal, og det hele Riges Antal norske Borgere samt Areal, naar hver Borger giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 8 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall norske borgere samt areal, og hele rikets antall norske borgere samt areal. I denne beregning gir hver borger 1 poeng og hver kvadratkilometer 1 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

–

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar og flatevidda i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar borgar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 1 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 9 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grund-

lag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal *norske Borgere samt Areal*, og det hele Riges Antal *norske Borgere* samt Areal, naar hver Borger giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 0,6 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 9 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall norske borgere samt areal, og hele rikets antall norske borgere samt areal. I denne beregning gir hver borger 1 poeng og hver kvadratkilometer 0,6 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar og flatevidda i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar borgar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 0,6 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 10 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal *norske Borgere samt Areal*, og det hele Riges Antal *norske Borgere* samt Areal, naar hver Borger giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 0,3 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 10 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av for-

holdet mellom distriktets antall norske borgere samt areal, og hele rikets antall norske borgere samt areal. I denne beregning gir hver borger 1 poeng og hver kvadratkilometer 0,3 poeng. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar og flatevidda i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar og flatevidda i heile riket på den andre sida. I denne utrekninga gjev kvar borgar 1 poeng og kvar kvadratkilometer 0,3 poeng. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

Alternativ 11 A (originaltekst):

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal *norske Borgere* og det hele Riges Antal *norske Borgere*. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Alternativ 11 B (bokmål og nynorsk):

Det antall stortingsrepresentanter som skal velges fra hvert valgdistrikt, beregnes på grunnlag av forholdet mellom distriktets antall norske borgere og hele rikets antall norske borgere. Beregningen skal foretas hvert åttende år.

Talet på stortingsrepresentantar som skal veljast frå kvart valdistrikt, blir utrekna på grunnlag av høvet mellom talet på norske borgarar i distriktet på den eine sida og talet på norske borgarar i heile riket på den andre sida. Utrekninga skal gjerast kvart åttande år.

28. september 2012

Anders Anundsen

Ulf Erik Knudsen

Øyvind Vaksdal

Referert i Stortingets møte 28. september 2012.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.»

Dag Terje Andersen
president